

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 491/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **EOS KSI Slovensko, s. r. o.**, Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 CoCsp 9/2020 zo 16. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júna 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoCsp 9/2020 zo 16. apríla 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľka vo veci samej vystupovala v procesnom postavení žalobkyne proti žalovanému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), proti ktorému sa domáhala zaplatenia pohľadávky v sume 500 eur s príslušenstvom. Predmetnú pohľadávku na sťažovateľku ako postupníka postúpila obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Zmluvou o postúpení pohľadávok z 8. marca 2012. O žalobe sťažovateľky (podanej 21. marca 2019, pozn.) ako prvoinštančný súd rozhodol Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 10 Csp 73/2019 z 29. októbra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobu

zamietol s poukazom na to, že sťažovateľka si na súde uplatnila premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy (poukázal pritom na § 101, § 103 a § 54a Občianskeho zákonníka, pozn.).

3. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci a porušenie jej práva na spravodlivý proces. Namietala zásadný rozpor § 54a Občianskeho zákonníka s ústavou v dôsledku toho, že má jednostranne zvýhodňovať spotrebiteľa tým, že súd je z úradnej povinnosti povinný prihliadať na premlčanie práva, na ktoré inak prihliada len na námietku dlžníka. O podanom odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu a sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nepodala z dôvodu, že nebolo podľa nej prípustné. Poukázala na skutočnosť, že keďže sa domáhala uspokojenia peňažného plnenia vo výške 500 eur, išlo teda o rozhodovanie o peňažnom plnení neprevyšujúcom dvojnásobok minimálnej mzdy (tzv. bagateľný cenzus). Dospela k záveru, že nemala možnosť podať proti napadnutému rozsudku dovolanie a jediným účinným prostriedkom ochrany jej práv zostala len ústavná sťažnosť.

4. Krajský súd v napadnutom rozsudku potvrdenie rozsudku okresného súdu v podstatnej časti odôvodnil tým, že prvoinštančný súd sa s otázkou premlčania nároku, ku ktorému pristúpil *ex offio*, vysporiadal správne. Poukázal na § 54a Občianskeho zákonníka účinný od 5. januára 2018, ako aj na dôvodovú správu k tomuto ustanoveniu zákona, z ktorej vyplýva, že zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 11/2016-60 zo 7. februára 2018. Tiež uviedol, že nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia, pričom vedomie tohto rizika bude motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Dodal, že premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno platne zabezpečiť, čo ale nemá vplyv na výkon zabezpečenia v prípade, ak bolo toto právo zabezpečené pred uplynutím premlčacej doby a zabezpečením treba rozumieť všetky zabezpečovacie inštitúty upravené v § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy nebráni uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj v prípade, ak ide o premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy a právna úprava zodpovedá platnému právnemu stavu a požiadavke zabezpečenia právnej istoty veriteľov. Poukázal na to, že v súlade so zásadou rovnosti a zmluvnej slobody sa pripúšťa možnosť zmeny obsahu premlčaného práva, jeho nahradenie novým právom alebo obnovenie jeho vymáhateľnosti na základe právneho úkonu dlžníka a podmienkou platnosti takéhoto právneho úkonu je vedomosť dlžníka o premlčaní práva zo spotrebiteľskej zmluvy. V prípade absencie takejto vedomosti dlžníka je však takýto právny úkon neplatný pre rozpor so zákonom. Dodal, že sú právne irelevantné tvrdenia sťažovateľky, že § 54a Občianskeho zákonníka vykazuje obdobný zásah do ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, ako vykazovalo protiústavné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému rozsudku namieta, že krajský súd jej jeho vydaním odmietol poskytnúť súdnu ochranu, keďže v zmysle § 162 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) neprerušil konanie (na účel podania návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, pozn.) a odvolanie zamietol s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka. Podľa jej názoru aplikáciou § 54a Občianskeho zákonníka došlo k značnému narušeniu princípov právneho štátu, okrem iného aj k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu či k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania. Namieta, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nevzal do úvahy ustálenú ústavnoprávnu prax, že napadnutý rozsudok je v rozpore so zásadou právnej istoty, pretože vybočuje z ustanovení Civilného sporového poriadku týkajúcich sa viazanosti rozhodnutiami ústavného súdu. Zároveň napadnutému rozsudku vytýka, že v ňom v tomto smere absentuje akékoľvek reálne odôvodnenie, a má za to, že je tak nepreskúmateľné a jeho vydaním došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Na záver poukázala na to, že aj podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľka namieta, že krajský súd jej jeho vydaním odmietol poskytnúť súdnu ochranu, keď odvolanie odmietol s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka, namieta absenciu relevantného odôvodnenia napadnutého rozsudku, jeho nepreskúmateľnosť, resp. jeho nedostatočné odôvodnenie.

7. Sťažovateľka už v ústavnej sťažnosti uviedla, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie nepodala, pretože podľa jej názoru nebolo možné v jej veci podať dovolanie. Overovaním na Informačnom centre okresného súdu bolo zistené, že napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 29. mája 2020 a žiadnou zo sporových strán proti nemu nebolo podané dovolanie.

8. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v § 132 ods. 2 zakotvuje princíp subsidiarity a ustanovuje, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva

alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 207/2020).

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Citovaná právna úprava presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku namieta práve tú skutočnosť, že jeho vydaním došlo k odopretiu jej práva na spravodlivé súdne konanie, resp. práva na spravodlivý proces, že je nedostatočne odôvodnené, a tak nepreskúmateľné. Tiež, že aplikáciou § 54a Občianskeho zákonníka došlo k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu či zásady rovnosti účastníkov konania a rozhodnutie porušuje princíp právnej istoty, resp. predvídateľnosti rozhodnutia.

10. „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti)“ [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

11. V zmysle judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny.

11.1 Ústavný súd v postoji k odôvodneniu súdneho rozhodnutia ako integrálneho prvku základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ľudského práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prevzal koncepciu z case-law ESLP (k tomu napr. rozsudok Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999). Otázku, či všeobecný súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Podstatnou požiadavkou na súdne rozhodnutie súladné s čl. 6 ods. 1 dohovoru je, aby súd riadne odôvodnil argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci.

12. Vychádzajúc z už uvedeného, ako aj z dôvodov ústavnej sťažnosti, v danej veci sťažovateľka nepodaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

13. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľka nevyužila prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, teda nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017).

14. Pretože sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti netvrdila, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

15. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu